

Dat 2010-01-14 Text kompletterad 2015	Län Skåne	Kommun Ängelholm	Stift Lund	Församling Strövelstorp	Kyrkogård Ausås
Inventerare Ingvar Nilsson	Fotograf Ingvar Nilsson	Original förvaras Kyrkoarkiv	Bilder år 2005, rev. 2014	Kvarter Östr 1	Gravplats nr 753-754

Översiktsbild	Detaljbild
	

Gravvårdstyp (t.ex stående, liggande, material)	Stående låg grå sten med matt yta stående på en sockel som är betydligt längre än stenens bredd. Stenens nedre del har vertikala kantsidor. Därefter avsmalnar stenen i bågformer för avslutas uppåt i en halvcirkelformad bågform
Inskriptionstyp (t.ex försänkt, upphöjd, metallbokstäver)	Försänkt
Omgärdning (t.ex. sten, häck, staket)	Stenram runt en bred blomrabatt framför stenen och sockeln.
Ytmaterial (t.ex. sand, singel, stenplattor)	Gräsmatta
Växtmaterial (t.ex. träd, buskar)	Sommarblommor

Inskription (/ = radbrytning)	Vår Far och Mor / Nils Andersson / 1851-1927 / Johanna Andersson / 1855-1940 /
Citat (/ = radbrytning) t.ex. psalm- el. bibelvers, med för aktuell tid relevant översättning	---

Porträtt / Speciella noteringar, Övrigt:

Följande uppgifter om Nils och Johanna Andersson är hämtade från Kaj Svenssons bok *Livet på landet*. Kaj Svensson var son till Karl Ferdinand o Betty Svensson som är begravda på Ausås Södr C plats 41-43 (se detta dokument om Kaj Svensson föräldrar). Betty var dotter till Nils o Johanna Andersson som är begravda här.

I boken skriver Kaj Svensson under rubriken *Mormors hus* om sin morfar och mormor som är begravda på denna gravplats. I berättelsen inledning skriver Kaj att Mormors hus låg alldeles intill Humlegården, Kajs barndomshem.

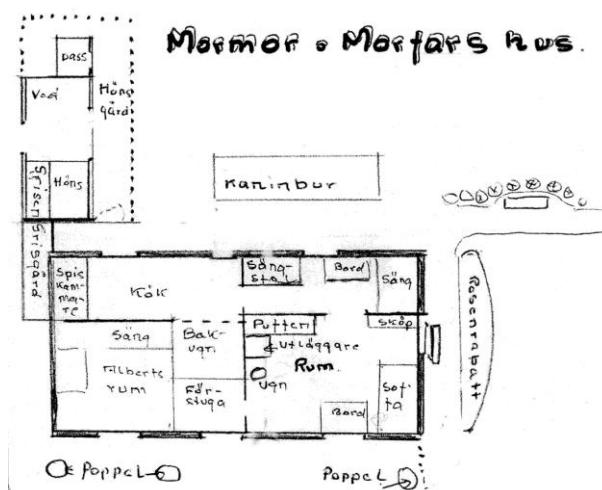
Se följande sidor.

Mormors o morfars hus

Kom man från Åstorp på vägen mot Ausås och hade passerat under den stora kraftledningen såg man först "Meves", Edvins hus, därefter Humlegården och så Nils Anders hus. Eftersom morfar dog redan 1927 och mormor levde till 1940 blev det mormors hus.

Som framgår av fotot, taget omkring 1916, stod det tre kraftiga popplar framför. Huset var uppfört av torkad lersten, klätt med bräder samt försett med halmtak. Invändigt var det rappat och tapetserat. Fönstren var vitmålade och enkla. På vintern sattes innanfönster fast, men emellan fönstren lades en rulle av bomull där man även kunde sticka i torkade blommor. Runt om sattes klisterremсор. Över dörren var ett s.k. överljusfönster. Byggnadssättet skall ej föraktas sett med kritiska nutidsögon. Både lerväggar och halmtak var mycket goda isoleringsmaterial. Några mögelhus var det aldrig tal om.

Vi kommer in i "stora rummet" som endast var ca 4x4 meter stort. Ett bord stod framför fönstret mot vägen. Över detta hängde fotogenlampan. Något elljus blev det aldrig. I hörnet stod en soffa och framför gavelfönstret ett skåp och symaskin. Här stod även en rund liten stol som kunde snurra runt. På motsatta sidan var utläggaren, den "möbel" som var mest framträdande. Från början kunde man elda i denna från den öppna spisen i köket, men nu stod det en kamin framför. I hörnet intill väggen hade puffen sin plats, ett varmt ställe där morfar ofta brukade vila, eller mormor sitta och röka sin pipa. Utan någon dörr kom man in i lillastuan där dubbelsängen precis fick plats. Över sängen

hade mormor en Kristusbild, ett krusifix. Vidare fick här plats till ett bord och en sängstol, ett unikt föremål som kunde dragas ut och användas som säng.

Köket var mörkt, där fanns endast ett litet fönster åt norr, en bakugn innanför den öppna skorstenen och någon form av eldstad framför. Det eldades ej mycket, det brukade vara kallt. Åt väster fanns

ett skafferi. Köksdörren var en s.k. halvdörr. Från köksdörren var det några meter fram till grinden i hönsgården, som var omgiven av ett par meter högt hönsnät.

I det lilla uthuset var plats för både höns och gris. Grisen hade en liten rastgård han kunde gå ut i. Här fanns även en liten skärapparat där mormor brukade skära sönder nässlor och gräs till grisen. Längst bort låg dasset utan fönster. Här brukade jag och Kjell gå in och stänga till dörren. På väggen mot norr var ett kvisthål som projekterade bilden från Tappesvägen upp och ner på väggen på samma sätt som i en kamera. Ute på gården hade morbror Albert under flera år en stor kaninbur med många kaniner, något som intresserade oss pågar mycket.

Här på detta lilla utrymme fostrade min morfar och mormor upp sju barn till goda svenska medborgare som alla skulle få det bra. Något badrum fanns det ej i huset. Ett rum t.v. i förstugan saknade eldstad och kunde ej användas på vintern. Vatten fick bäras in från brunnen och avlopp var det dåligt ställt med. Min morbror Albert förbättrade huset så småningom men utan större ingripande.

Innan vi går ur den gamla stugan stannar vi en stund och beundrar den rofyllda bilden av mormor och morfar sittande på puffen intill utläggaren. Sidorna på denna var av gjutjärn med intressanta reliefbilder ur den svenska historien. Sockeln var uppmurad av vita klinkerstenar.

Mormor klädd i en mörk blus och ett randigt förkläde - vardagsdräkten som jag minns så väl. Hon var ganska fyllig och lägger här armarna på magen, också vanligt vid fotografering. Morfar var alltid magrare. Han verkade utsliten efter alla arbetsamma år vid tegelbruket och är klädd i vit skjorta och kostym. På väggen sitter en bonad som mormor kan ha broderat, men den kan vara ända från en tidigare generation då de gamla bokstäverna har använts. Det står:

*Små, små ord av kärlek
sägda varje dag
trevnad ger till hemmet
livet ger behag.*

Med draperiet i bakgrunden kunde mormor stänga för "lillastuan". På golvet ligger en riktig korkmatta och ovanpå den en trasmatta. Kortet är troligtvis taget 1925. Mormor kan vara ca 70 och morfar 75 år. Morfar hade en del gråa hår, men mormor var lika mörk som tidigare och detta måste vara ett arvsanlag som både min mor och alla hennes syskon fått. Jag kan ej minnas någon av dem med gråa hår. Kanske kan det vara så att människorna levde sundare då och ej lika stressade som i modernare tid. Mormor var religiös och aktiv i Bibeltrogna vänner. De var fyra stycken som brukade hålla samman: Mormor, Ethel, Ida och Frida. När jag fyllde tio år den 2 aug. 1925 fick jag en bok som heter Korsblomman, en kristlig kalender för 1920, en av de första böckerna jag fått och som nu intar hedersplatsen i mitt bibliotek.

Vi stannar ett tag vid den soliga östväggen. Det är sommar men kanske ej så varmt. Mormor har tagit på en ylleväst. Till vänster sitter moster Amy och till höger moster Anna och framför mina bröder Kjell till vänster och Bo i mitten med kusin Sven Ödman till höger.

Vi går en runda i mormors trädgård och ser hur det ser ut. Framför gavelväggen mot öster hade mormor en rosenrabatt. Utmed gaveln växte också blommor och här klängde murgrönan sig upp. Den gamla brunnen låg strax intill kaninburen. Ett par äppleträd stod utmed gången och plommonträd växte ut mot grinden norrut. Följer vi grusgången österut kommer vi fram till Humlegårdens trädgård. Utmed denna gång hade mormor vinbärsbuskar. Här stod även en bänk där morfar brukade ligga och vila i solen. På styckena odlades potatis och grönsaker. Strax innan vi kom fram till vår trädgård stod ett stort äppleträd som vi kallade lökäppleträd. Trädet bar riklig frukt varje år. Vi pågar fick plocka och äta så många vi ville. Här stod även ett stort päronträd med söta goda päron.

Tiden rinner iväg och vi har nu kommit till mitten av 1920-talet. Mormor och morfar sitter på ett par hopfällbara trädgårdsstolar på husets solsida bakom rosenrabatten. Mormor är nu 70 år gammal och morfar 74-75. Morfar ser klen och sliten ut. Mormor är mer fyllig och robust. Morfar dog den 15 juni 1927, 76 år gammal. Min mormor, Johanna Persdotter, var född 4 augusti 1855 i ett litet hus i Sånarp strax intill min kusin Barbros gård.

Här ytterligare en bild inne i stugan. Nu har mormor blivit ensam, hon sitter ej på puffen utan har flyttat fram gungstolen till spisen. Bronsbilden på utläggaren och kaffekannan på spisen med grytlappen hängande vid sidan, hör till minnesbilderna av min mormor. Hon dog den 10 augusti 1940 i ålder av ca 85 år.